

Tingbok for Ringerike

Bok 36

11. februar til 16. juli 1688

Transkribert av Thorleif Solberg

Gitt i gave til Ringerike slektshistorielag 2010 av
Thorleif Solberg

Søkbar bok

Boken er søkbar

Æ – Ø og Å kan være problematisk ved søk.

Noen ganger kan følgende bokstaver benyttes i stedet

Bruk E i stedet for Æ

Bruk O i stedet for Ø

Bruk A i stedet for Å

Det er register bak i boken.

Forord.

Dette arbeid er gjort på fritid uten oppdragsgiver, for å lete fram gammel historie fra Ringerike og finne gamle forfedre. Jeg har benyttet meg av mikrofilm - PF 1121, velvillig utlånt av Terje Østro i Gol. Språket er komplisert og ofte vanskelig å tyde i de gamle tingbøkene. Jeg har tilnærmet brukt den gamle skrivemåten for å få fram meningen mest mulig korrekt. Men mistydninger kan sikkert forekomme, derfor er tingbokas sidetall notert i margen så det blir lettere å foreta kontroll.

Vågård, 18. juni 1995

Thorleif Solberg

Forkortelser og forklaringer:

Mr. = magister

Sr. = seigneur

sl - sal = salig

forskr. = forskrevne

forn. = førnevnte

hujus = dennes, i denne måned

høyende = benkedyne

julemark = tilleggsavgift på 1 mark som leilendingen måtte betale dersom han ikke leverte landskylda innen julaften.

Rettergang på Trøgstad tingstue 11. februar 1688.

1A

1688 - 11. febr. ble retten betjent på Trøgstad tingstue i Norderhov. Lagrette: Gunder Gaunum (Gagnum), Ole Sifuersen Vager, Engebrit Veisten, Jacob Li, Harald Froog (Frok) og Niels Huerfuen (Hverven), samt bygdelensmannen Peder Rasmussen Raae.

Kom da uti rette en person ved navn Threnus Christensen, fullmektig for Karen, sl. Mr. (mag) Jørgen Jørgensens i Christiania og inngav en hennes Suppraction med påfulgte hans S^r. Stadtholders Resolution dat. 30. 9br 1687 for resterende landskylds innsøking.

Dernest fremla han sin dydige Matrones meddelte skriftlige fullmakt dat. 16. 9br. 87. Nok fremla forskr. fullmektig en femte stevneseddel av fogden S^r. Henrich Pettersen utstedt, dat. 6 Hujus og 7. dito'forkynt, hvoretter han i rette fordret endel bønder og almuer her i Norderhov for restands av efterstående landskyld og rettighet.

Så som først Kirsti sl. Tomas Tandbergs, som fordres for 60 rdl 2 ort 18 sk.

1B

Enken Tandberg møtte i retten og svarte at hun er en gammel og svak kvinne, og visste aldeles intet hvorledes med denne fordring er beskattet. Hun svarte videre at uti krigens tid ville hennes sal. mann søkt gården fra seg, eftersom de ei kunne svare så stor rettighet derav, da ba landherren dem og gav dem lov å bruke gården for kongl. skatter og rettighet at svare, uten noen landskylds betaling. Ellers hadde de ikke kunnet bruke gården. Hennes sl. mann hadde ikke etterlatt seg noe til å betale med, annet en stor armod og fattigdom. Fullmektigen derimot protesterte at sådan hennes foregivende ei kan ansees uten annen lovlig bevis fra sl. Mr. Jørgen, at han forundt dem gården uten landskyld. Item formente han at hun burde pliktig etter arvebolkens 10. cap. straks etter hennes husbonds død at give sin landherre varsel at søke sin rett som ham kunne tilstå.

Dernest tiltales og kreves Sifuer (Sjur) Tandberg efter restandsen til 40 rdl 1 ort.

Sifuer Tandberg svarte at han kun rester med to års landskyld av hele gården som er 2 skpd malt og ½ skpd rugmel, item den tredje års holding. Fullmektigen svarte at Sifuer hadde fått sin avregningsbok som forklarer hvor meget han har betalt og hvor meget han rester.

Johannes Vee står i restandsen for 25 rdl.

2A

Han svarte at han hadde brukt et skpd i gården i sju år. Landskyld årlig beregnes for 6 rdl og tvende holdinger a 1 rdl, bedrager seg til 44 rdl., foruten hvis han for bœxel skal kunne restere. Derimot beviste Johannes med en regningsbok og fem sedler å ha betalt 58 rdl., item med tvende sedler å ha betalt 5 ort i rostjeneste. Det første år han brukte gården betalte han til sl. Mr. Jørgen selv 6 rdl., som han ikke hadde seddel for. Johannes kunne etter sådan beskaffenhet ei finnes å være noe skyldig av denne fordring, og derfor frikjent.

Knut Vee står på restandsen for 38 rdl. 1 ort 8 sk.

2B Han forklarte at han ei brukte gården mere enn 13 år, som er ½ skpd til sl. Mr. Jørgen, som følger bøxel over et helt pund, hvilket når beregnes 6 rdl av pundet og 4 holdinger, bedrager seg til 43 rdl, item 10 rdl i bøkeler, tilsammen 53 rdl. Derimot beviste Knut Vee med 6 sedler at ha betalt 39 rdl 1 ort 10 sk. Nok forleden høst levert to slakt som han sier var 10 dl. verd, regnendes dog ei for høyere enn 7 dl. Hans broder Christopher Haldum testered ved sin bogered at førend Knut kom til å bruke gården, da betalte han på hans vegne til sl. Mr. Jørgen rede penger 8 rdl. som skulle være på bøkelen, men han fikk ingen seddel derfor. Knut formente også å ha betalt 2 ½ sk i rostjeneste. Etter forn. beregning befinner Knut Ve ei heller noe å være skyldig, men for denne fordring frikjent.

Sl. Jon Vees kvinne, Marte Laursdatter, står på restandsen for landskyld av et pund for 6 år, nemlig 1673, 74, 75, 76, 77 og 78, som med julemark bedragende 39 rdl, og 2 holdinger = 2 dlr.

3A På fornevnte Marte Laursdatters vegne møttte hennes nåværende mann Michel Olsen Veigsal, som aldeles intet videre til av bevisning hadde å fremlegge, enn på regningen står avskreven, men sa at hans kvinne har berettet for ham at hun er ikke skyldig for mer enn ett års landskyld. Beklager seg også over at dette krav har vært ham ganske uvitterlig. Sa også at det var ingen midler etter hans formann, men han hadde betalt en stor del gjeld etter ham med sine egne midler og arbeid. Marte Laursdatter ble tilfunden å betale de resterende og fordrende 29 rdl 2 ort med 2 rdl i omkostning.

Niels Follum står på restandsen at restere av et punds rettighet i Follum for 48 rdl 1 ort 12 sk.

3B Møtte selv og inngav sl. Mr. Jørgens seddel dat. 24. 9 br 1685, hvoruti han bekjenner at Jørgen Laursen på Niels Follums vegne har betalt 6 rdl på landskyld og rettighet, sier derhos at han til den tid ei var mere skyldig og at det var det års landskyld som den tid til Snell var forfallen, og at ei mere resterer enn for 2 år, hvorpå han forleden høst leverte en fire års gammel kvige, som han sier Knut Riber bød ham 5 dlr for her hjemme, og satte den ikkun for 4 dlr. Jørgen Laursen her selv tilstede tilstod at sl. Mr. Jørgen, da han fikk de forn. 6 dlr. på Niels Follums vegne til ham betalt, lot seg ei forlyde at Niels ham dertil var noe skyldig. Fullmektigen Trenius formente at den forn. seddel ei kunne ansees for mere enn de 6 daler som den pålyder og ei for noe av det øvrige. Niels Follum protesterte og sa at landherren ville ha benevnt det på seddelen om han var noe mere skyldig. Niels Follum ble tilfunden å bare betale for de to år som siden seddelens dato var forfallen, = 12 dlr og for dets misbetaling den 1/4-parts forhøyelse = 3 dlr, tilsammen 15 dlr. Derpå kommer til avkortning for den leverte kvie 4 dlr. Resten som er 11 dlr måtte Niels betale med 1 dlr i omkostning.

Jon Torbjørnsen Follum står på regningen at skulle restere av ett skpd i Follum siden anno 1672 = 49 rdl 3 ort 12 rdl, er uti oppsatt landskyld i 15 år med des tredje års holding å bedra seg tilsammen 93 rdl 2 ort.

4A Jon Follum møtte og innga 6 sedler, hvoretter befinnes å være betalt 50 rdl 3 ort, nok etter en annen seddel 2 ort, nok forleden høst en ko som er aktet for 4 ½ dlr, er tilsammen 56 dlr 3 ort, som kommer til avkortning. Resten 36 rdl 3 ort er Jon Follum hermed tilfunden å betale med 2 rdl i omkostning.

Belangende Sifuer Tandberg vedsto han nå å være skyldig etter avregning 9 rdl 18 sk. Item for nestleden års landskyld og rettighet for 11 dlr 3 ort. Item

holding for 1687 2 ½ dlr, gjør tilsammen 33 dlr 1 ort 18 sk som han erbød seg å betale med 2 rdl i omkostning.

4B Hva seg belanger Kirsti, sl. Tomas Tandbergs, da ettersom lagretten og alle tilstede værende tilsto at hun aldeles ingen midler hadde, men er et gammelt og skrøpelig menneske som er i armod og fattigdom, da holdt fullmektigen Trenius Christensen det ufornöden med noen dom over henne, men ville forklare sin prinsipal sådan hennes fattigdom, om hun det videre aktet å søke.

Saketing på Trøgstad tingstue 2. mars 1688.

- 20 B Den 2. mars holdtes alminnelig saketing på Trøgstad tingstue. Var overværede kongl. Maj's foged Sr Henrich Pettersens fullmektige Christian Tommesen, bygdelensmannen Peder Rasmussen Raa, samt efterskr. lagrettesmenn: Truls Giermundbo, Ole Knestang, Anders Ferden, Peder Berig, Ole Skøyen, Jacob Trøttelsrud, Gulbrand Setrang, Simen Alme, Gulbrand Berig, Ellend Loe, Tore Knestang og Joen Opperud.

Forskjellige ko.maj's lover og forordringer ble opplest og forkynt.

- 21 B Ble opplest Hans Høy Exel. Herr Stadtholder Gyldenlous utstedte Citation dat. 21. febr. 1688 hvor ble innstevnt til nestkommende 26. mars til Akershus disse efterskr. sagers eiere, for å anwise deres adkomst og bevilgning til samme sager, dat. 12. mars 1688:

Kielder eller Niels Rasmussens sag
Gamle Hans Lauridsens trende sager
Sal. Clas Pedersens sag
Sal. Ole Torkildsens sag
Sal. Claus Lettis tvende sager
Sal. borgermesteres Hans Eggertsens een (?)
Sinklers tvende
Niels Bentsens tvende
Sal. Jens Pedersens sager uti Hønnefossen
Trugels Olufsens tvende

- 23 A Schnell er en anseen sageier i Heierenfoss, tvende Piogerud (Pjåkerud) og en nederste sag i Skjærdalen

Monsr Madtz Jensen av Strømsøen lot tinglyse en kontrakt om bord handling med Laurs Simensen Dramdal, hvorpå finnes han av hannem oppebåret in allis til = 505 rdl. Til pant og forsikring har han innstillet til vederpant sin brukende sag i Heieren foss og en brukende sag i Skotselven, dat. 16. 10br. -1687.

- 23 B Kong. Maj. fogds fullmektige tjener, Christian Tommesen såvel som bygdelensmannen Peder Rasmussen lot for retten fremstille et fengslig anholden kvinnfolk sigende seg ved navn Guro Laursdatter, født i Nummedal, men siger seg ei å vite hvilket sogn eller hvilken gård hun er født, ettersom hun er oppvokst i Soknedalen. Hun er framført for retten fordi hun nestleden nyttårsdag skal ha født et barn i dølgsmål, som hun skal ha drept og ombragt.

- 23 A Hun beretter at hun nestleden nyttårsdag på Flaskerud i Ådalen fødte et drengbarn uten noen folks nærværelse, hvilket hun straks etter fødselen drepte og kvelte med sin hånd, og bar det så dølt og med klederne skjult inn i stuen på Flaskerud og la det under halmen og under hovedgjerdet hvor hun hadde sitt leie. Der ble det liggende to eller tre dager inntil Guri Teigen og Anne Findsand de kom derinn og fant det. Hennes fader til samme barn var en dreng, navnlig Narve Olsen fra Land prestegjeld på en gård heter Skolmen, hvor hun tjente den tid det ble gjort.

Hun bekjente at hun tilforn hadde avlet et barn i løsaktighet som ennå er uti levende live.

Nok ble for retten fremstillet disse efter skr. prov: Peder Flaskerud og hans kvinne Bergitte Carlsdatter. De provet at det forn. kvinnfolk Guro kom til dem åtte dager før jul i det store snefall og var hos dem til nyttår, og hun ikke bekjente for dem at hun var med barn, men sa hun var blitt så tykk av en vandrikk. Men natten til nyårsdagen hørte de at hun ynket seg og Peder spurte henne om hun hadde ondt. Dertil svarte hun ja, og sa det hadde hun så ofte.

23B Deretter lot de gjøre opp varme i peisen, og Guro satte seg ved peisen, Da gikk Peder og Bergitte og la seg igjen, mens Guro ble sittende. Deretter gikk Guro ut, og de skicket en liten jente ut efter henne, som kom straks inn igjen. Da gikk Peder Flaskeruds kvinne selv ut og fant Guro oppe i en kvisthaug og tok henne inn med seg, og Guro hadde tatt sitt skjørt opp over hodet og Guro gikk så hen og la seg igjen. Om hverdagen derefter da de tok mistanke til henne, da skicket de bud efter Guri Teigen og Marta Busterud, som også kom, og Anne Findsand kom også som fant barnet.

Guri Teigen, Marta Busterud og Anne Findsand kom også nu frem for retten og tilsto at de forleden tirsdags morgen nest etter nyttårsdag, kom til Flaskerud og beså dette forn. kvinnfolk Guro, og det var melk i hennes bryst. De fant barnet liggende død under hennes hoved gjerd, og det var således under halsen som om det kunne være kvalt med en hånd. Derpå er det bleven lensmannen Torsten Bersund til kjende given.

24A Forn. prov avla sin boger ed at det seg således uti sannhet forholder. Ko. maj. foged Sr Henrich Pettersen forlangte dom for sådan hennes misgjerning. Så er Guro Laursdatter derfor tilfunden for slik hennes misgjerning å lide og straffes på sitt liv, såsom hennes hånd ved sverdet fra kroppen at adskilles.

24B Sr Eggert Steckflet, rådmann i Christiania og i Bragernes, fremkom irette og ved en Rigens citation av dato 14. jan. 1688 i rette fordret Narve Halvorsen Veme for en del sagtømmer som han for noen tid siden hadde tilforhandlet seg av Ole Jonsrud og latt merke, og som Narve bemektiget seg og solgte til Laurs Simensens sagfogd Hans Lange.

Innstevnet til prov: Ole Jonsrud, Gulbrand Christensen, Hans Lange, Oluf Hansen, Halvor Tostensen sagmester, Hans Laursen, værende på Ask, Michel Setter og Stefen sagmester.

Om denne prosess og stridighet ble partene således forlikte, at Narve Veme skal gi og godtgjøre Sr Eggert Steckflet fire og tiuffge tylder godt døgtig furu sagtømmer. Hvilket de med vennlig handtak bekreftet.

Ole Christensen Moe samtykker at den sak og tvistemål han har mot sin svoger Peder Rasmussen må bero til neste ting.

Saketing på Trøgstad tingstue 3. mars 1688.

25 A Den 3. mars holdtes alminnelig saketing på Trøgstad tingstue. Var overværende Ko. Ma' fogeds fullmektig tjener Christian Tommesen, bygdelensmannen Peder Rasmussen Raa, samt lagrettismennene Ole Knestang, Peder Berrig, Jacob Tryttelsrud, Simen Alme, Gulbrand Berrig og Joen Opperud.

Hvor da Monsr Søfren Kinch på Bragernes lot tinglyse sitt skjøte av Sl. Niels Gundersens arvinger på bl.a. ½ skp pantegods i Klekken med bøxel, dat. 29. aug. 1687. Derimot gjorde Peder Berg på egen og sine arvingers vegne sin innsigelse, at det aldri har fulgt bøxel med samme halve skpd.

25 B Monsr Anders Bron (Brun), liutenanten under vejledle hr. major Søfren Rasmussens Compagnie, fremstilte en del prov, som han begjærte måtte bli tatt i forhør angående hva klammeri og slagsmål som seg skal være tildragen mellom Cornelius Glassmester og den avdøde Tord Christensøn:

Carl Siffuersen provet at forleden ungefehr ved tyvende dag jul var begravelse etter Tord Christensøn. Da sa Tords kvinne at han ikke hadde hatt en helsedag siden Cornelius slo ham. Item sa hun at at Tords søster Mallene sa at den tid Cornelius hadde slått Tord, og kom gående hennes hus forbi, da ropte han inn ad vinduet og sa: «Gå hen til Sundet og se broder din. Nu er han kommen for en ærlig karl.»

26 A Gunder Nilsen Gomnes provet at fjorten dage før jul nestleden, da sa Ole Pedersen Hønekilen til ham, at han hadde lånt Tord Christensen sin kjol, og at Tord gikk fra sagene og inn i Sundet hvor han kom ilag med Cornelius, og sa at om morgenen han kom fra Sundet, da var det ikke mere enn to knapper igjen i kjolen, og at det var slagen to støkker av huden i pannen på Tord, som var blodig. Dette provet han å ha hørt av Ole Pedersen.

Ole Pedersen Hønekilen provet at det forholdt seg slik som Gunder Nilsen berettet, og at sju dager før Tord Christensen døde, var han hos Tord og satt og drakk med ham. Da klaget Tord og sa: «Jeg er redd jeg dør snart, jeg har så ond for bringen. Det kommer nu efter de øksehammerslag jeg har fått». Men han nevnte ikke hvem som hadde gitt ham øksehammerslagene.

26 B Ole Laursen Prestegaarden provet at nestleden juleaften var Tord Christensen hos ham, og som de satt og drakk sammen, sa Tord: «Jeg var oppe ved Hønnefoss om dagen og drakk opp en rixort, så kan du tenke hvor drukken jeg var.» Gikk så der ifra og ned i Sundet og hadde fire skilling igjen, hvor han drakk et par potter øl, og Cornelius imidlertid kom derinn, og de to ble uvenner. Cornelius slo ham tre eller fire slag under øret. Tord kom seg opp igjen fra gulvet og satte seg på en krakk ved skapet. Da fikk Cornelius fatt på en øks og Tord fikk et høyende for seg, men han nevnte ikke at han slo eller hugg ham med øksen.

Seebør Asbjørnsdatter provet at den aften som Tord Christensen kom fra Sundet og hadde vært i klammeri med Cornelius glassmester, kom han inn til hennes mann Erik Christensen og sa til ham: «Broder, jeg har slagets med Cornelius i dag.» Han ba Erik låne seg en lue, eftersom hans hatt var borte. Og Tord var blodig i ansiktet.

27A Peder Pedersen Sundet sa at han tilforn har gitt sin provning skriftlig, som lensmannen Peder Rasmussen skrev efter hans ord. Men han ville likevel nå avlegge sin provning: Forleden 14 dager før jul da kom Tord Christensen til ham i Sundet og var meget drukken. Han begjærte en pott øl som han også fikk. Noe deretter kom også Cornelius glassmester derinn og de satt og drakk og kom i snakk sammen. Tord sa til Cornelius: «Jeg hører si at du har undsagt meg,» og spurte hvorfor. Cornelius sa: «Du tok min hest engang, hvorfor gjorde du det?» Tord svarte: «Det gjorde jeg for jeg ville ride.» Cornelius sa: «Hvis jeg gjorde din rett, da skulle jeg betale deg nu straks.» Og Tord svarte: «Kanskje du nu vil ta meg derfor?» Cornelius tok sin øks og ville «gå sin kaas» og sa: «Nu tør jeg betale deg rett på timen» og truet med øksen. Tord sto opp og ville likesom ta i øksen med ham, med det samme falt Tord mot gulvet. Cornelius holdt ham med den ene hånd i halskluten eller kjolen og hadde øksen i den andre og sa: «Gjorde jeg din rett nu, skulle jeg betale deg.» Peder Busund ropte til ham og bad ham han ikke skulle gjøre det, men han så ikke han rørte ham med øksen. Cornelius sto så straks opp men Tord som var noe drukken, ble liggende på gulvet en stund inntil han satte seg på krakken. Da kom atter Cornelius og ga Tord to eller tre små økseslag så hatten falt av ham og Tord atter falt i gulvet og ble liggende en stund. De fikk så Cornelius ut av døren. Siden sto Tord opp og drakk en pott øl som Peder ga ham. Han så ikke Tord hadde andre skader enn to små remser av huden var av i pannen, som var blodig. Hørte heller ikke Tord klage seg over noen annen skade. Så gikk Tord.

27B Dette sa han var om lørdag. Og mandagen deretter kom atter Tord til ham og arbeidet den dag med tørr ved at hugge i skauen (skogen). Da kom atter Cornelius dit igjen og Tord talte til ham om at han hadde overfalt ham om lørdagen, og bad ham betale den klut han rev i stykker, og Cornelius dro så bort. Tord arbeidet for ham i flere dager og ikke hørte han Tord klage seg over noe brekk eller skade. Men Tord sa at dersom han ikke hadde vært så drukken, skulle han nok betalt Cornelius for umaken.

28A Kari Gulbrandsdatter, som tjente hos forn. Peder Sundet, prøvet at da forn. klammeri skjedde, kom hun inn i stuen og Tord satt på krakken. Hun så at Cornelius tok fatt i Tords hår og dro ham mot gulvet og holdt ham med den ene hånd i halskluten og hadde en øks i den andre, og sa: «Dersom jeg gjorde din rett nu, skulle jeg betale deg.» Men hun så ikke at han rørte ham noe med øksen. Peder Busund ropte til ham og bad ham være stille og fare ad som folk. 28B Så gikk hun ut igjen. Men mandagen derefter var Tord Christensen og arbeidet for Peder Busund og hugg tørr ved i skogen for ham, og hun hørte ikke at han klaget seg.

Provene avla samtlige deres boger ed.

29A Gunder Jonsen Berg og Ole Olsen Kjos på egne og Helge Bergs vegne inngav en hjem-stevneseddel dat. 1. febr. 1688 hvorefter de i rette stevner Jøran Blixrud formedelst hun imot dom og rett skal ha bemektiget seg av grøden av den plass Ørteshoffuit (Ørteshue). Jøran Blixrud møtte selv i rette og sa at ei nogen dom for henne er forkynt. Sa også at hun og Tosten Seffle ville stevne på dommen. Citantene begjærte at deres innstevnte prov måtte tas til forhør, hvilke seg fremstilte og prøvet som følger:

Peder Herbrandsen Narverud prøvet at nestleden noen dager før Paulsmesse, da var han og Jon Gunbjørnsen Bjerke med Gunder Berg og Ole Pedersen Kjos til sammen på Ørteshofuit, og de skulle etterse om Jøran hadde tatt føret bort fra Ørteshofued, da fornåm de at endel av høyet var borttatt og noe var igjen. Og

eftersom Jøran Blixrud nå selv bekjente at hun har annammet og borttatt det høy og før som var innhøstet på Ørteshofuit, som hun formente seg tilberettiget, efterdi ingen dom for henne er lyst, og hun samme förets borttagelse ei benekter, så holt citantene ufornöden videre prov derom å la føre. Og fremlagte så deres skriftlige innlegg, dat. 1. Huius.

Saken ble forfløtt til neste saking.

- 29 B Ingeri Torgiersdatter Haug og hennes broder Endre Torgiersen av Hadeland innga en rigens citation dat. 2. jan. 1688 etter hvilken de i rette fordret Peder Nærstad, Harald Froeg (Frok) og Halduor Embritsen som Sl. Engebret Nærstads arvinger, dennem tiltalende for deres arv uti løsøret efter deres sl. foreldre efter skiftebrev og formynders plikt.

Av de innstevnte Engebret Nærstads arvinger møtte Peder Nærstad og Harald Froog men Halduor sier de at han ei er tilholdende her på Ringerike. Av Tosten Ørens arvinger og på deres vegne møtte Harald Tostensen Øren.

- 30 A Og foregav Peder Nærstad at den arv og løsøre som citantene nu søker, ble bestående på Vager, som de sier at Ole Sifuersen Vager bør gjøre underretning og forklaring om. Citantene videre innga en dom dat. 22. mars 1678, hvoruti det skiftebrev etter sl. Torgier Haraldsen Vager dat. 3. mai 1652 (er inntatt), hvis original også nå ble framvist under forrige sorenskrivers sl. Pouel Snels hånd og segl.

Endre Torgersen vedsto å ha fått av det ham etter skiftebrevet tilfalne løsøre to kuer og en kvie, en malmgryte, et flamsk sengeklede og intet videre. Og sa at Ole Siverson Vagers kvinne |: som tilforn hadde hans eldste broder Asle :| hun leverte ham det på Vager. I ligemåte vedsto Inger Torgersdatter å ha fått av sin anpart løsøre alt sammen efter skiftebrevet, undtagen en ko.

Denne sak er oppsatt til neste alminnelige saking hvor da de innciterede har å la hitstevne Ole Siverson Vager og hans hustru til å gjøre vedbørlig forklaring i saken etter deres påberopning.

- 30 B Peder Rasmussen Raa igjen i rette fordret den fra forrige ting oppsatte sak mot Michel Gile, som møtte selv i rette. Han ble tilspurt hva slags bøxelseddel han hadde på forn. Gile. Han svarte at han tok gården av sl. Frandz Nielsen, men han fikk ingen bøxel seddel derpå ettersom sl. Frandz Nielsens dødelige avfald det hindret. Videre ble ei i saken inngiven, men avventede dom.

- 31 A Da etter tiltale og gjensvar og efterdi Peder Rasmussen har uti rette produsert sl. avgangne Frandz Nielsens arvingers til sl. Hans Hansen Riber utstedte skjøte på et halvt skippund tunge uti Gile med bøxel, item sl. Hans Hansens til Peder Rasmussen igjen utstedte makeskiftebrev og avståelse på samme halve skippund tunge, hvorimot Michel Gile alldeles intet fremstiller til bevisning at Sr Anders Nielsen Moss er berettighet til en fjering i Gile, så er Michel Gile herved tilfunden å svare og betale til Peder Rasmussen hvis landskyld og rettighet som av samme halve skippund hittil kan restere, såvidt Kongl. lov og forordninger derom tillater, med sampt tre rdl. for denne prosess' omkostning.

Belangende hans første festes forbrytelse, ettersom Michel ikke har fått noen bøxelseddel på gården og ikke har betalt landskyld for 1686 og 1687, så bør han ta gården i ny feste om han den lenger akter å bruke og beholde.

31B Hans Grosch (?) Skomaker gav tilkjenne at Peder Rasmussen har pantsatt til ham det forn. $\frac{1}{2}$ pund i Gile for 50 rdl., så oppsa han ham nu herefter samme pant og pantepenger.

Rettergang på Gomnes tingstue 5. april 1688.

Den 5. april ble retten betjent på Gomnes tingstue i Hole. Var overværende Ko. Ma. foged Sr Henrich Pettersen, bygdelensmannen Johannes Svarstad, samt lagrettesmennene Juel Rud, Christen Gomnes, Peder Haugnord (Hamnor), Jørgen Field, Siffuer Gomnes og Rasmus Gomnes.

32A Kom for oss uti rette veledle Hr. Major Søfren Rasmussen som med en rigens citation dat. 12. mars 1688 i rette fordret og tiltalte Tord Olsen Storøen formedelst han ei for ham vil entwike den gård Storøen, som han seg til odel og eiendom tilforhandlet og selv tiltrenger den å bebo og bruke, og Tord som en leilending er lovlig ifrasagt. Skjøte på gården hadde majoren fått av Hr. assessor Laurs Christensen dat. 28. juni 1686. Nok fremla Hr. Major en oppsigelse på gården Storøen dat. 21. og 22. 9br. -1887, hvilken oppsigelse Tord Øen ei benektet at Johannes Svarstad med de innførte to menn var hos ham og sa ham fra gården.

Videre fremla majoren en annen oppsigelse til Tord Storøen på den halve part av husene dat. 14. og 16. jan. 1688, hvilken oppsigelse Tord ei fragikk.

Nok fremla han en seddel fra fogden Sr Henrich Pettersen hvoruti han vedstår at den 5. mars 1688 har Hr. Major Søfren Rasmussen her på tingstuen i retten nedsatt 60 rdl. som Tord Olsen Øen tilbudt for sin bøxel i Storøen.

32B Tord Øen ei benektet at samme penger var tilbudt ham og at han ei ville dem annamme. Derefter avla Hr. Major Søfren Rasmussen sin ed med opprakte fingre, at han ikke er eiende noen gård i Norge unntagen Storøen, som han har kjøpt for sine penger og trenger selv å bruke og besitte, og begjærte dom i saken.

Tord Storøen var selv i retten til vedermåls tale og inngav en bøxelseddel som til ham av hr. assessor Laurs Christensen given på Storøen, dat. 4. april 1677. Sa desforuten at han holder seg efter landsleie bolkens første Capittel første og annen artikkel. Han formener han bør nyde gården efter hans bøxelseddel i sin livstid.

Saken er opptatt til på lørdag, som er den 7. Huius.

Rettergang på Gomnes tingstue 7. april 1688.

33A Den 7. april ble retten betjent på Gomnes med de samme lagrettesmenn.

Fremstilte seg da på saksøkeren, Hr. Major Søfren Rasmussens vegne hans vederhavende sergeant Hans Schøt (?) og fordret dom. Vederparten Tord Olsen Storøen møtte selv og hadde intet videre å inngive.

Da efter tiltale og gjensvar er denne saks leilighet:

1. Efterdi veledle hr. Major Søfren Rasmussen beviser med det i rettelagde av veledle og velbyrdige hr. Assessor Laurs Christensens utstedte skjøte, at han gården Storøen med all dens til- og underliggende har seg til odel og eiendom tilforhandlet.

2. befindes at han i lovlig tid før jul har sagt leilendingen Tord Olsen fra gården,

3. at han har tilbudt ham 60 rdl. for sin bøxel som er 20 rdl. av hvert pund,

33 B 4. at han har latt tilby ham gården Setrang til beboelse, som skal være en av de beste gårder på Ringerike, og han dog hverken den eller penger ville vedta,

5. og over alt dette har Hr. Major Søfren Rasmussen her for retten avlagt sin ed med opprakte fingre, at han ikke er eiende noen gård i Norge undtagen Storøen, som han har kjøpt med sine egne penger, og trenger til å bruke og besitte, og som Hr. Major har mere enn nok fullbyrdedet som loven L:L:B:I og 14. Capt. tilholder en jorddrott mot sin leilending etc, så er derfor således for retten dømt og avsagt at Tord Olsen bør gården Storøen for hr. Major Søfren Rasmussen vike og røddiggjøre og det seneste til nestkommende 14. april, imot de tilbudte 60 rdl. for hans bøxel. Tord måtte også betale 8 rdl. i omkostning.

34A Søfren Kinch av Bragernes lot tinglyse et skjøte av sl. Niels Gundersens arvinger på et skp og 10 lpd i Gomnes med bøxel, dat. 29. aug. 1687.

Rettergang på Øvre Veme 25. april 1688.

Den 25. april ble retten betjent på Øvre Veme i Soknedalen. Var overværende Ko. Ma. fogd Sr Henrich Pettersen, bygdelensmannen Peder Rasmussen, samt efterskr. lagrettesmen: Christoffer Haldum, Torgier Nykleby, Jens Sorum, Knut Veien, Ifver Halstensrud og Knut Ve.

Kom for oss uti rette Narffue Halduorsen Veme og inngav en rigens citation dat. 29. marti 1688, hvoruti bemeldes at han og Helge Berg stevner Helge Østveme for åvirke og hugst i deres gårder øvre og nedre Vemes egedeler, så og med seterboes byggelse uti Borgeruds og Funchalsruds egedeler.

34B Item stevnet endel prov til å prove alle skjelne imellom nedre Veme og Østveme, nemlig Svend Tveten, Kittel Toresen Søre Gårdhammer, Gjertrud Pedersdatter, Hans Pedersen Hval og Borrild Østveme. Derefter ble påropt om der var noen på Helge Bergs vegne som uti stevningen for en citant innført, men her var ingen på hans vegne, unntagen hans sønn Paul Helgesen nedre Veme, som sa seg ingen fullmakt å ha fra sin fader. Men sa at Helge Østveme var forlikt med hans fader før stevningen ble forkynt.

35A Ble så av Narve Veme fremlagt en forretning og forlikningsbeskrivelse mellom Sl. Hr. Commisær Laurs Laursen om Skollerud på den ene og Veme gårdens eiere og besittere på den annen side av vice lagmann Morten Bentsen utstedt den 20. sept. 1682, hvoruti finnes inndragen en oppsettelse og forefindelse av forrige sorenskriver Jacob Bertelsen utstedt den 12. okt. 1670, hvoruti han kjenner alle tre Vemegårder å nyte hver sin rem til og uti hugst og brend haugn og des like å være til felles all den stund og inntil det lovlige av dommer og dannemenn blir separert og atskilt (brend haugn = brenn fang?).

Den innstevnte Helge Østveme møtte selv i rette og forskjøt seg til den forn. lagmanns forlikelse, så og den deruti innførte sorenskriver Jacob Bertelsens lagrettedom, å ha sine egedeler tilfelles med de andre Veme gårder, og sier at han ikke har hugget så meget som hans lodd og anpart kan tåle.

Er avsagt:

35B Efter hvilken denne saks leilighet og efterdi uti den fremlagte vicelagmanns veledle Morten Bendzens forretninger dat. 20. sept. 1682, finnes innført en oppsettelse og forefindelse av forrige sorenskriver Jacob Bertelsen, utstedt den 12. okt. 1670, hvoruti forefunden at Helge, Narve og Tore, Vemes besittere nyter uti hugst og deslike til felles inntil det lovlige av dommer og dannemenn blir separert, og så som siden ei finnes å være gjort noen separasjon eller dele mellom Veme.gårdenes egedeler, så kunne denne sak ei videre foretages, ei heller de innstevnte prov tages til forhør, efterdi Helge Berg som Eiermann til nedre Veme, ei møtte.

36A Men dersom det kan bevises at Helge Veme har begått noen hugst eller åvirke i Borgeruds og Fokalsruds egedeler, som er Narve Vemes særdeles eiendom, og dette fellesskap uved-kommende, og nu ei for samme mangfoldighet i skogen kunne erfares, da Narve Veme ved bekvem tid og leilighet sin rett og tiltale derfor til ham herved i alle måter ubehindret.

Rettergang på øvre Veme 26. april 1688.

Den 26. april ble atter retten betjent på øvre Veme. Var overværende Ko. Ma. fogd Sr Henrich Pettersen, bygdelensmannen Peder Rasmussen Raa, samt efterskr. lagrettesmenn: Christoffer Haldum, Torgier Nykleby, Jens Sorum, Helge Østveme, Ifver Halstensrud og Knut Vee.

36 B Kom da for oss uti rette Narvæ Halduorsen Veme og innga en rigens Citation dat. 29. mars 1688 hvorved han hitstevnet Svend Olsen Tveten for han ei ville vedta 100 rdl. efter forening for den halve del uti løst og fast efter Svend Tvetens sl. hustru, sl. Sidsel Trulsdatter, som (var) Narve Vemes hustrus fadersøster. Dersom og til prov hitstevnt Anders Jacobsen Bårnås og Knut Tostensen Veme, item Gjertrud Pederdatter, Ingelef Knutsdatter Heggen og Ragnil Jacobsdatter Heggen.

Den innstevnte Svend Tveten samt hans sønn Christoffer møtte i rette. Ble så av Narve Veme fremlagt en skifteforretning mellom sl. Erich Slevigs barn, dat. 30. sept. 1679 med endel deruti inndragne dokumenter.

37 A Nok fremla Narve Veme et skjøte av Svend Tveten til Narve Veme utstedt på en fjering skyldgods i øvre Veme, som var Svends kvinne, sl. Sidsel Trulsdatters andel, for 50 rdl., av hvilke penger han sier i samme brev for de 40 rdl., samme brev dat. 16. aug. 1665. Svend Tveten benektet at han kjøpt den fjering i Tveten, som uti forn. brev benevnes, og sier at han ikke kunne kjøpe det av noen eftersom det var hans egen odel og selv frelselig tilhørig, og ikke visste han det i noen måte forbrutt og fremla sitt skriftelige innlegg dat. 25. Huius. Item fremla Svend Tveten et tingsvitne av Trøgstad tingstue den 11. 10br. 1685 angående et brevs tinglysning og hva Christoffer Tveten dertil svarte. Narve Veme videre fremla et makeskifte brev dat. 9. october 1683, hvorved Truls Slevigen med mere gods til Narve Veme avhender to lispund uten bøxel i Tveten, som hannem efter skifte brevet tilfaller.

Deretter fremstilte seg de innstevnte prov som eden ble forelest og formanet å ha deres salighet i akt og prove sannferdig, som de ved eds avlegg med god samvittighet kan være gestandig.

37 B Anders Jacobsen Borge (= Bårnås) provet at som til neste høst blir ungefehr elleve år siden, da han var hos Narve at arbeide, kom Svend Tveten hit til Veme, og han og Narve Veme satt og snakket sammen om den forlikning som de tilforn hadde gjort, da der ble holdt skifte på Veme om den arv efter Svends hustru, sl. Sidsel Trulsdatter, og Narve tilspurte Svend om han ville holde samme forlikning. Dertil sa Svend ja og Narve sto opp og sa at han skulle fli Svend en daler til glassvinduer. Men om han fikk samme daler, det visste han ikke, og han hørte at Narve nevnte at forlikningen skulle være således at han enten skulle gi eller ta et hundrede rdl.

Samme ord og enstemmig provet Knut Tostensen Veme å ha hørt samme tid tillike med Anders Borge. Og de ble av Narve Veme skjødt til skjels på samme ord og tale.

Gjertrud Pederdatter provet at Sidsel Trulsdatter siden hun var gift med Svend Tveten, hun fikk i arv efter sin moder Anne Veme en koe og en tidd kvie, fem

38A sauer, et sengeklede, fire nye serker med overdeler, seks tønner korn, en rød klededrakt, samt en kledestrøye og en tønne rug.

Ingelef Knutsdatter Heggen provet like enstemmig som forn. Gjertrud Pedersdatter.

Ragnil Jacobsdatter provet at Svend Tveten da hans kvinne Sidsel levde, ga sin sønn i hjemmegifte sju kjøer og to kvier, en hest, to sauer, et sengeklede, to høyender, en sengedyne. Dette vet og minnes hun at Christoffer fikk av sin fader. Men om hans fader var ham skyldig de femten daler, som Christoffer foregiver, det er henne ubevisst.

På denne prøvning avla forskr. fem prov deres ed.

38 B Svend og Christoffer Tveten forment at eftersom Narve Veme ei fremviser noen skriftlig kontrakt eller forlikning under hånd og segl om det han søker, at det derfor ei kan være til noen etterretning, men kun å være som noe drikkesnakk.

Narve Veme videre påberopte seg to breve som han for regimentsskriverens fullmektig da han gjorde skifte på Tveten, har gitt, og ei igjen bekommet.

Hvorfor saken er flytt til tingstuen til neste alminnelige saketing, til hvilken tid eraktes fornøden efter Svend Tvetens påstand, at Narve Veme lar også stevne Svend Tvetens søsken og medarvinger, såvidt godset i Tveten er angående.

Deretter ble Svend og Christoffer Tveten av Narve Veme og hans sønn tilspurt om de ville annamme de hundrede daler efter deres forlikning, eller de ville gi ham de hundrede daler.

39 A Dertil svarte Svend og Christoffer at de hverken gir eller tager noen penger før deres medarvinger også vorder stevnet . Så skal de dertil videre svare.

Saketing på Trøgstad tingstue 28. juni 1688.

- 56A Den 28. juni holdtes alminnelig saketing på Trøgstad tingstue i Norderhaug, overværende Ko. Ma. fogd Sr Henrich Pettersen, hans fullmektige tjener
- 56B Christian Tommesen, bygdelsmannen Peder Rasmussen Hønen og efterskrevne lagrettesmenn: Pouel Sundby, Engebret Veisteen, Erich Tandberg, Gulbrand Setrang, Jacob Trøttelsrud og Sifuer Tandberg.

Christen Stillesen av Bragernes lot tinglyse et bevis og pantebrev av Søren Andersen Moss til ham utstedt på 51 rdl. 2 ort 16 sk. med bord å betale. Og derfor pantsatt sin huse og våning ved Hønnefoss dat. 23. mars 1687.

Peder Bentsen Skotland lot tinglyse et skjøte av Gregers Mortensen til ham utstedt på hans beboende gård Skotland, skyldende en fjerding tunge dat. 7. juni 1688.

- 57A Christoffer Pedersen Gårdhammer lot tinglyse et skjøte av Gregers Mortensen til ham utstedt på en plass i Soknedalen nordre Gårdhammer, datert 7. juni 1688.

Mr. Thomas Hupper, engelsk kjøpmann, lar tinglyse en obligasjon og pantebrev av Jacob Lut til ham utstedt på 300 rdl., hvorfor han til vederpant innstillet den gård søndre Setrang, dat. 24. sept. 1687.

Harald Andersen Støveren lot tinglyse et skjøte av Jørgen Laursen Hønen til ham utstedt på to rødningsplasser i ytre Soknedalen, nemlig nordre Støveren skylder 1 rdl., det annet Støveren skylder halv tredje lispund, dat. 18. mars 1688.

Helge Ellendsen Brørby lot tinglyse et skjøte av Sifver Engebretsen Houver (Hauger) utstedt på et halvt skippund tunge uti østre Berg som Peder påbor, så og deruti sluttede avkald, dat. 22. juni 1688.

Monsr Baltzer Andersen av Strømsøen lot tinglyse et bevis og pantebrev av Paul Gundersen Klekken til sl. hr. Michel Stubs arvinger, utstedt på 44 ½ rdl. Derfor pantsatt tre fjerding tunge uti sin påboende gård Klekken, dat. 30. 9br. 1686 og med påskrift av sl. hr. Michels arvinger, dat. 11. febr. 1688 til Sr Baltzer Andersen transportert.

- 57B Christian Vinschench på Eiker lot tinglyse en obl. og pantebrev av skog-inspektøren Sr Anders Nielsen Moss, til sammen utstedt lydende på et hundrede rdl. courent, derfor ham i pantsatt den ødegård Hallingby i Nordrehaug gjeld skyldende en fjerding tunge, datert 17. mars 1688.

Imot samme brevs lysning gjorde Peder Rasmussen sin innsigelse med formening at Sr Anders Nielsen ei rådig å bortpante den fjerding uti Hallingby, såsom det melder av være makeskiftet til sl. Hans Hansen Riber av Peder Rasmussen imot ½ skp. til vederlag i nordre Gilaug (Gile) med bøxel over alt, som Peder sier seg å være misholden uti, og på skiftet etter Kari, sl. Hans Hansens av ham ved Niels Castensen tilkjendegivet. Nok lot forn. Christian Vinschench tinglyse et skjøte av Sr Anders Nielsen Moss til ham utstedt på en fjerding malt rente uten bøxel uti den gård Gillaug (Gile) Michel Rytter påbor, dat. 17. mars 1688. Imot dette brev gjorde Peder Rasmussen Raa sin innsigelse

- 58A med protestation at Sr Anders Nielsen bør være forpliktet å bevise sin adkomst til samme fjerding landskyld i Gille, om den finnes innført uti Ko. Ma. Matricull

og derav contribuerit. Og derfor hans endelig påstand av Sr Anders Nielsen Maass (Moss) såsom en arving etter sl. Hans Hansen enten bør etterleve hans hustrus utstedte makeskiftebrev til Peder og det skadesløs, eller han ved retten å si til sitt gods i Hallingby igjen.

Belangende den fra forrige ting nestleden 3. mars oppsatte sak mellom Inger Torgiersdatter Haug og hennes broder Endre Torgiersen som citanter på den ene, og Engebret Nærstads samt Tosten Ørens arvingers på den annen side, så fremstilte seg nå Endre Torgiersen og fordret saken til doms. Og hadde intet videre å inngi, for uten det han vedsto å ha fått i arv ved seneste ting, enn en bøsse som Gunnil Olsdatter Vager sier kostet 3 rdl, og nok bekommet en slett daler.

Ole Sifuersen Vager og hans kvinne, for'n. Gunnil Olsdatter, fremstillet seg i retten, og foregav forn. Gunnil Olsdatter, som hadde hatt Endres eldste broder Asle Toriersen til ekte, at de har fått deres arv til fyldeste etter skiftebrevet. På de andre vederparter og egne vegne møtte Peder Nærstad og Harald Øren og inngav et innlegg under Peder Nærstads hånd dat. i dag.

58B Da efter tiltale, gjensvar og denne saks leilighet er herom således for rette dømt og avsagt, at såsom ut av det etter afgangne Torgier Haraldsen Vager 1652 -den 3. mai- forrettede skiftebrev, fornemmes at Inger Torgiersdatter da selv har vært fullmyndig sitt gods efter loven å annamme. Har hun også bekjent å ha fått all sin løsøre efter skiftebrevet undtagen en ko. Item befinnes i samme skiftebrev at eldste broder Asle er satt til formynder for Endre Torgiersen med farbrorens tillatelse og Engebret Nærstad og Tosten Øren innført som tilsynsmenn. Derpå har Endre på seneste ting såvel som nå selv bekjent, å ha av sin arv etter skiftebrevet bekommet to kjør og en kvie, en malmgryte, en bøsse og en slett daler i penge, så og et flamsk sengeklede som efter skiftebrevet skal være verd 9 rdl., så det synes lite eller intet av det navngivne løsøre for ham skulle bli til rest. Det bevises ei heller at hans eldste broder som foresatte formynder, langt mindre Engebret Nærstad og Tosten Øren, derfor at være lovlig søkt og tiltalt uti deres levende live, men ungefær 25 års forløp etter skiftebrevets dato in anno 1677 av veledle hr. assistensråd Jørgen Philipsen på disse citanters vegne at være søkt og tiltalt allene sl. Engebret Nærstads arvinger etter derom den 59A forn. ergangne doms utvisning, og da ei heller noe om løsøret retteligen søkt, så derom noe kunne dømmes.

Enn videre siden samme procedure og ergangne dom finnes det nu atter igjen henved ti års tid upåtalt henstående foruten de 25 år tilforn passeret; så dette synes en svare ulovlig og urimelig procedur om løsøre som for ungefær 36 år siden skal være arvfallen, og særlig stridende imot lovens arvebolkens 18. capt. Hvorfor sl. Engebret Nærstads såvelsom Tosten Ørens arvinger for denne søkning og tiltak såvidt det pretenderende løsøre angår, er ikke alleneste frikjent, men endog forefunden at citantene bør gi dem uti omkostning for denne unødvendige prosess seks riksdaler.

59B Ole Christensen Moe etter en i rette inngiven rigens citation dat. 6. sept. 1677, som tilforn i rette været, og med Citantens Consens hittil forfløtt, i rette fordret sin svoger Peder Rasmussen Raa for en obligasjon og panteforretning på 42 1/3 rdl. med ½ skpd. gods i Fjeld i Hole sogn, hvilket Sr Peder Sørensen på Bragernes også av Peder Rasmussen forpantet. Hvorfor Ole Christensen pretenderer sin skadesløse betaling og til des fyldestgjørelse at holdes ved pantet efter derom stevningens videre bemeld. Dernest inngav han pantebrevet av Peder Rasmussen utstedt dat. 4. mai 1686 og tinglyst den 22. oktober samme år. Nok fremla han sitt skriftlige innlegg i saken. Peder Rasmussen møtte selv i rette og

vedsto forn. sitt utgitte pantebrev, vedsto også at han har gitt Peder Sørensen pantebrev på det samme gods. Men sa at Peder Sørensen lovet å forstrekke ham så mange penger som han kunne innløse det fra (Ole Christensen?). Siger også at han fikk vel nogle penger men ikke til fyldest at kunne innløse det for. Lovet ellers å gjøre dennem fornøyelse.

60 A Etter Peder Rasmussens begjær, bevilget Ole Christensen sakens oppholdelse til neste ting, innen hvilken tid Peder Rasmussen lovet å gjøre sitt beste enten at fornøye Ole Christensen eller Peder Sørensen.

Saketing på Trøgstad 29. juni 1688.

Den 29. juni holdtes atter alminnelig saketing på Trøgstad tingstue i Norderhov, hosværende bygdelensmannen Peder Rasmussen Raa samt samme lagrettesmenn som retten igår betjente.

60 B Kom da uti rette Peder Rasmussen Raa som fullmektig for Gulbrand Christensens sagfogd i Sørgefoss, og inngav en rigens Citation av dato 28. febr. 1688, ved hvilken han hitstevnet en del prov, nemlig Helge Østveme, Poul nedre Veme, Knut Tostensen tjenende hos Narve Veme og Anders Olsen tjenende Helge Veme, for å prove om noen utimelige ord som Narve Veme skal ha tiltalt Gulbrand i Helge Vemes hus nestleden den 29. november. Til samme prov å påhøre hitstevnt Narve Veme som nu ei møtte tilstede, men ved Christen Villadsen lot lyse sitt forfall at han forleden dag hle slagen av en hest på sitt ben så han derfor ei kunne møte, men begjærte saken fremskudt til neste ting, hvilket Peder Rasmussen ei ville samtykke i, men begjærte provene måtte vitne. De innstevnte prov møtte undtagen Knut Tostensen som er soldat og er på munstring eller samling.

Helge Veme provet at ungefehr tre uker før jul nestleden, da kom Gulbrand Christensen og Narve Veme og Paul Veme i hans hus på Østveme, og fulgtes med Helge alle tillike inn i hans stue, Gulbrand satte seg på en krakk ved peisen da de andre satte seg på langkrakken. Gulbrand satt og så ned ad jorden, da sa Narve Veme til ham: «Djevelen fôr i deg, du måtte se opp og ikke se ned». Gulbrand steg opp og spurte Narve hvorfor han bannet ham, sa han hadde intet ondt gjort ham. Narve derpå svarte ham: «Du er en tyv og du har gått på tyvstier ikke èn gang men mange ganger». Derpå krevde Gulbrand dem til vitner, både Helge og Paul Veme samt Anders Olsen og Knut Tostensen og ellers alle som var i huset.

61 A Paul nedre Veme og Anders Olsen provet like enstemmig, hvorpå alle tre avla sin bogered. Hvorefter Peder Rasmussen på Gulbrand Christensens vegne efter hans fullmakt dat. 26. hujus begjærte provs brev beskreven.

Belangende den sak imellom Narve Veme og Svend Tveten som nestleden 26. april fra Veme er hit til tingstuen forfløtt, så fremstilte seg nu på Narve Vemes vegne Christen Villadsen og sa om hans forfald at Narve forleden dag ble så ille slagen på sitt ben av en hest så han ei selv kunne komme til tinget, begjærte derfor saken forfløtt til neste ting. Vederpartene Svend Tveten og hans sønn Christoffer møtte selv i rette, og påstod at såfremt Narve ikke til første saketing herefter innstevner samtlige Svend Tvetens søsken og medarvinger, så ville de ikke videre svare til denne stevning.

61 B Monsr Pouel Ibsen av Christiania uti rette produserte en rigens Citation dat. 2. mai 1688, ved hvilken han på velb. hr. Etatsråd og Justitiarius Christian Lunds vegne har latt hitstevne en del bønder og almue her uti Norderhov til regnings riktighet og betaling for hvis dem forstragte og de oppebåret imidlertid Knut Villadsen været uti hans velb. tjeneste. Og ere disse efterskrevne efter stevningen bemeldt:

Anders Klekkens enke og arvinger står innført for 14 rdl 3 ort 18 sk, på hvis vegne møtte einogen. Men er oss lagrettesmenn bevisst at både Anders Klekken og hans kvinne for ungefehr åtte år siden ved døden

avgangen, så de begge ble begravet på en dag, og ei vites at her er noen av deres barn og arvinger her i prestegjellet. Ei heller vites om de arvet noe etter foreldrene.

62A Alf Loe står innført uti restandsen som under velb. etatsråd Lunds hånd innngiven for 2 daler. På Alfs vegne møtte Svend Hverven som har Alf Loes enke, og sa at hun to år senere enn han til forn. to daler bekommet, såsom for ungefehr sju år siden ved Jens Hval latt gjøre avregning med Knut Villadsen og hvis da bekommet til gode til ni daler, som Knut til Jens Hval betalt, hvilket Knut Villadsen her for retten vedsto således være i sannhet, og Svend Hverven samme betaling selv bekommet.

Sl. Villads Trøgstads arvinger som caution for avgangen Christian Stadum for 16 rdl 3 ort 6 sk., hvilket sl. Villads sønner Knut og Christen vedsto at deres sl. fader på skiftet efter sl. Christian Stadum annammet utlegg for samme gjeld. Men derav betalt til meg^r for noen forretning på S^r etatsråds vegne tre daler. Blir så derpå til rest 13 rdl 3 ort 6 sk. Ellers foregav enken som efter en memorial av sl. Villads opptegnet, at han skulle hatt noen umak og forretning for hr. etatsråd Lund, såsom med de folk i Åsbygden, han vært tre dager på seteren og arresteret deres creatur, så og hjemme i deres gårder. Så er stevnt dom over dem med ellers videre samme fortegnelse, hvilket innstilles til hans velb. selv hva han henne derfor vil godtgjøre.

62B Engebret Tonen står innført in anno 1680 for 27 rdl 3 ort 22 sk. Engebret Tonen møtte i rette og anviste to Knut Villadsen sedler, den ene dat. 7. mai 1681, melder at være levert to tylter 6 stokker grantømmer på mål og en tylt undermål. Den andre lyder på 18 tylter 6 stokker under mål, som den 29. og 30. mai 1682 annammet, hvilket bedrager seg tilsammen efter beregning 1 dlr. for tylden på mål og ½ daler undermål, til 27 dlr. 1 ort, og blir så til rest 2 ort 22 sk.

Engebret Fraag (Frok) in anno 1678 står for 14 rdl 12 sk. Forn. Engebret Frok møtte i rette og anviste Knut Villadsens seddel på 7 tylter 4 stokker tømmer på mål og 1 tylt 4 stokker undermål, dat. 31. mai 1679, hvilket Engebret Frok ved sin ed testes at samme tømmer er levert som seddelen utviser. Blir til rest 6 rdl 2 ort 12 sk som Engebret lovet å betale.

Frode Hverven står tilført in anno 1678 for 4 rdl 2 ort. Møtte og anviste Knut Villadsens seddel dat. 26. mai 1682 på 3 tylter måltømmer og 2 tylter undermål er 4 rdl. Blir til rest 2 ort som Frode lovet å betale.

63A Gunder Klekkens enke in anno 1677 4 rdl 1 ort 16 sk. På hennes vegne møtte hennes sønn Paul Klekken som og står innført 1677 for 25 rdl 2 ort 4 sk. Hans broder Ole Gundersen 1678/79 for 11 rdl 8 sk. Nok Siri Klekken 1678 og 79 for 7 rdl 1 ort. Er tilsammen 48 rdl 1 ort 4 sk. Derimot anviste Paul Klekken Knut Villadsens seddel den 10. og 11. mai å ha levert ved Sandung-dammen grantømmer på mål 27 tylter, hvilke tylter som Paul Olsen ikke motsa, koster 6 rdl. Nok undermål 7 tylter nok levert ved Katnos 20 tylter på mål og 10 tylter undermål, hver tylt på mål koster 1 rdl og undermål ½ daler. Bedragende så tilsammen 70 rdl 3 ort. Nok anviste Paul en seddel av Knut Villadsen at have den 19. mai 1680 levert ved Lille Sandungen 4

tylter tømmer på mål og 3 tylter undermål, er 8 rdl 1 ort. Bedrager så alt samme leveranse tilsammen 79 rdl.

Til videre bevislighet om samme leveranse fremstilte Paul Klekken to prov, nemlig Anders Hågensen og Carl Olsen som tilsto at de har vært med å hugge og kjøre det tømmer som de Klekken-folk lot fremdrive og levere. Men Carl sier at han var ikke med å kjøre videre enn det som ble kjørt til Sandungen, og Anders Hågensen sa at han i tre år tjente på Klekken og var med å hugge og kjøre alt det øvrige tømmer som både kom til Sandungen og Katnos-dammen, og vet vel det var en stor del tømmer, men vet ikke hvor meget det var i tallet. På samme deres forretning og tilstand gjorde de deres ed.

63B

Ellers tilsto Engebret Veisteen at for ungefehr sju år siden da var han om våren ved Lille Sandungen og så at de Klekken-folk hadde en stor del tømmer uti Sandung-vannet, tre eller fire grimer, og temmelig store grimer var gåen sønder for dem, og Engebret hjalp dem å samle det sammen igjen. Nok sa Paul Klekken at dersom ytterligere bevis begjæres, kan han gjøre det beviselig med dem som hadde hugget tømmeret, nemlig Ole Slåre og Anders Jacobsen i Rankedal. Skulle så leveransen bedrage seg høyere enn den anførte gjeld til 3 rdl 2 ort 20 sk.

Gunder Gangnum in anno 1678 og 79 - 10 rdl 3 ort 8 sk.

Møtte og anviste Knut Villadsens seddel den 6. og 7. juni 1679 å ha levert ved Sandungen 7 tylter 6 stokker på mål og 1 tylt 8 stokker undermål, som med hans gjeld like skal oppløpe. Videre testere\$ Gunder Gangnum med sin ed å være i sannhet at han forn. tømmer leveret efter seddelens innhold.

Halduor Braag (Bråk) står for 4 rdl 2 ort 3 sk.

På hans vegne svarte Peder Rasmussen at han det gjerne ville betale.

Jacob Li står innført 1679 for 6 rdl 1 ort 18 sk.

På hans vegne svarte Julius Gillaug (Gile) og vedgikk på hans vegne å være skyldig for en tønne rug og 1 kvarter malt. Samme Jacob Li er ellers noksom bekjent å være en gammel forarmet stakkell og har intet å betale med.

64A

Laurs Veisteen 1678 - 12 rdl 2 ort 16 sk.

Mannen er død og hans fader og efterlatte enke møtte med sin seddel av Knut Villadsen 6. juni 1679 på 4 tylter tømmer på mål og 4 stokker, nok undermål 1 tylt 2 stokker levert ved Sandungen, beløper seg til 7 rdl 1 ort 6 sk, blir til rest 5 rdl 1 ort 10 sk, som enken lover å betale med tømmer.

Peder Gundersen Berg 1678 og 79 står innført for 20 rdl 18 sk.

Møtte med Knut Villadsens seddel den 19. mai 1680, ved Sandungen levert tømmer på mål 5 tylter, undermål 3 tylter, er 9 rdl 3 ort. Bli til rest 10 rdl 1 ort 18 sk. Hvilket Peder var begjærende at han måtte betale til sin broder Paul Klekken, på hvis Paul Klekken tilgode, hvilket Paul Ibsen lovet å ville tale med hr. assistensråd selv, om hans samtøkke dertil.

Trond Vaager (Vaker) skyldig 1 rdl 8 ort 8 sk.

Møtte og gjeld vedgikk.

Truls Gjermundbo anno 1678 - 47 rdl 2 ort 20 sk.

64B

Møtte og anviste Knut Villadsens seddel den 13. okt. 1678 på 27 tylter tømmer på mål og 5 tylter undermål ved Sandungdammen levert. Nok hans seddel den 19 mai 1680 levert på 10 tylter tømmer på mål og 3 tylter undermål ved Sandungen levert. Bedragende tilsammen til 61 rdl 2 ort, og skal derpå komme til gode 13 rdl 3 ort 4 sk. Ellers testeret Truls med sin ed at forn. tømmer således riktig er levert som forn. to sedler omfor melder.

Jacob Askesrud 11 rdl 2 ort.

Møtte og beklaget sin store armød, som er vitterlig at han er en gammel og meget forarmet stakkel og ei har noe å betale med.

Bjørn Flechsiauf (Flekshaug) skyldig 11 rdl 2 ort.

Møtte og anviste Torkel Kjeldsens seddel den 2. juni 1688 å ha levert ved Sporens dam 6 tylter 1 stokker tømmer på mål og 5 tylter 7 stokker undermål, beløper seg til 9 rdl 3 ort 20 sk. Blir ennu skyldig 1 rdl 2 ort 4 sk som Bjørn lovet å betale.

Ole Skaug står i restands for 11 rdl 2 ort,

hvorav Truls Gjermundbo svarte i sin regning 8 daler. Resterer 3 ½ daler. Mannen er død og fogden det halve og Malte Kittelsby det halve bo som siges til seg annammet.

65A

Alle de bem. tømmeredler annammet Paul Ibsen til seg og var begjærende dom over dem som efter innbemelte avregninger er blitt skyldig. Dog pretenderte han ei noe i omkostning, formedelst avregningene for Knut Villadsens skyld så lenge forståen. Så er da også tilfunden enhver den innbemeldt skyldige gjeld efter avregning å betale innen halvmånedesdag eller ved adferd efter loven at utsøkes.

Saketing på Gomnes 30. juni 1688.

Den 30. juni holdtes alminnelig saketing på Gomnes tingstue i Hole, hosværende bygdelenmannen Johannes Svarstad samt efterskr. 6 lagrettesmenn: Tolle Grefsrud, Gulbrand Hollerud, Ole Nakkerud, Hans Sollem, Tarald Solberg og Anders Åsterud.

- 65B Hr. president Hans Must lot tinglyse et skjøte av Torkild Olsen Hønen til ham utstedt på endel eiendom til hans to ødegårder Kind og Dal, nemlig fra elven i Skjærdalen under den bro som ligger over til Hans Must's sagstuer nedenfor Closter-sagen, og derfra opp til gjerdesgården for hans innhegnede aker og eng like over fore ovenfor Kjørslebroen og nedenfor den der nu bestående gamle badstue. Siden derfra uti like district oppefter i vester mellem elven og de nu forefundne gjerdesgårder ovenfor Kjørslebroen inntil på pønten av den bakke kalles Slotted (Slottet), like opp fra Brødersag-dammen liggende, hvor påstår en sagstue som Tommes Gulbrandsen nu bebor. Uti samme linje og district skal og være forstået og medinnbegreben den ganske plass og tomt som den gamle lade nu står på, og for begge sidene av den mellem den sagstue forrige fogd Christen Christensen seg ennu tilegner, og skriverens sagfolk holder til uti, ned af gjerdesgården for hans aker like ned for det hus på bakken som Åste bor uti, med ellers en innhegnet løkke ovenfor Kjørslebroen, i sønder og opp til skauen, i nord fra almueveien like overfor det forn. hus på Slottet, i vester og ned til bemelt Christen Christensens sagstue i øster. Såsom den nu på alle sider er innhegnet og forefindes, item den grunn hvor på bem. Christen Christensens sagstue er bygd, med all tilhørig grunn, og derfor ellers uten uti ingen måter formeldelst land- og vanns adkomst og nøttiggjørelse preindicere (prejudisere?) Hans Must eller hans arvinger utinden sitt bruk uti Skjærdalen og des vedkommende. Dat. 19. sept. 1685.
- 66A

Kom da for oss i rette en person navnlig Gudmund Knutsen og inngav en rigens Citation dat. 5. mai 1688, hvorved Maren, sl. Jacob Derichsens lot stevne og tiltale Jacob Lut for hans utgivne obligation han ei til fyllest ville betale og innfri.

Dernest inngav han Jacob Luts til sl. Jacob Derichsen utstedte obligation dat. 13. febr. 1673 lydende på 463 rdl 3 ort, hvorpå avskreven den 10. jan. 1678 at være betalt 200 rdl. Nok avskreven 300 rdl å være betalt.

Nok fremla han en regning under Sr Lorents Rolls hånd dat. 26. huius, hvorefter han på sterboets vegne pretenderer Jacob Lut å skulle reste på sin obligation 262 rdl 95 sk. og uti omkostninger 56 rdl 24 sk.

- 66B På Jacob Luts vegne møtte hans fullmektig Albrit Kruse og innga Jacob Luts skriftlige innlegg dat. i går. Ellers anviste Albrit Kruse en regning av sl. Jacob Derichsen underskreven dat. 14. juni 1680, på hvis hånd da hos Jacob Lut pretenderet.

Citantens fullmektig Gudmund Knutsen ville ikke tilstede noen oppsettelse men fordret dom efter inngiven regning.

Da efter tiltale og gjensvar er denne saks leilighet som Sr Lorents Roll på sin sl. faders etterlatte sterbos vegne, etter inngiven regning pretenderer hos mons^r Jacob Lut, såsom for rente og rentes rente av en Capital på 463 rdl 3 ort etter

forendbe.te Jacob Luts obligasjon som 28. juni 1673 forpliktet å betale, hvorpå finnes å være betalt og avskrevet 500 rdl, er ennu igjen 262 rdl 95 sk. foruten den pretenderende omkostning.

67A Men da samme obligasjon ei befindes av rede lånte penger, men dependerer av en handling om den gård Søhol, så er en del landskylds restands hos Nils og Jon Søhol, altså vites ikke med billighet at kan tildømme Jacob Lut videre enn den ordinære enkelte rente av forskr. capital å svare, beregnet efter 6 procento fra 28. juni 1673 da pengene ble belovet at betales.

67B Monsr Pouell Ibsen av Christiania på velledle S^r etatsråd Christian Lunds vegne i rette produserte en rigens Citation dat. 18. mai 1688 hvorved hans velb. hitstevnet ko. ma. forrige fogd Sr Christein Christensen for et inngiven skrift om at han skulle ha noe å pretendere efter sl. avgangen hr. commisar og stiftskriver Johans Gaarmand, såsom resterende pretensjoner på forrige kierkecommisarius Titus Bulches vegne, søkende han i rette til å produsere hva rett ham til sådant kan ha.

Deretter inngav Paul Ibsen en copi av Notarius publicus i Christiania Jacob Jensen Rømer testerit, av en regning til hr. etatsråd Lund av commisar Anders Simensen og Christen Christensen dat. 16. aug. 1687.

68A Christen Christensen ble bedt om å fremvise hva bevislighet han kunne ha til foromberorte regning. På innstevnte Christen Christensens vegne møtte hans tjener Christen Christensen og inngav hans skriftlige innlegg dat. i går. Derhos anviste Christen Christensen fem av hr. etatsråd Lunds sedler angående en del skatter på noen bønders vegne. Saken ble begjært oppsatt til nestkommende 16. juli.

Paul Ibsen på hr. etatsråd velb. Christian Lunds vegne fordret disse efterskr. her i preste-gjeldet til regning og til doms efter inngiven designation dat. 9. mai 1686:

Sl. Gunvald Viks enke, som møtte og befindes i restands efter regning 8. aug. 1678 å bli skyldig 6 rdl 2 ort 14 sk. Lovet med tømmer å betale.

68B Hans Pedersen By står i restandsen in anno 1677 og 78 å ha bekommet in alles 10 rdl 1 ort 12 sk. På hans vegne svarte Christen Frøaug at han er i lovlig forfall til lagtinget. Og ble ellers på hans vegne av Knut Villadsen fremlagt Paul Ibsens seddel in Mai 1678 at ha levert ved Spålen og Katnos-dam 6 tylter 7 stokker tømmer på mål a 1 rdl og 7 stokker undermål a tylten ½ daler. Nok levert til Knut Villadsen efter Knuts anviste bok, 31. mai 1679 ved Spålendammen på mål 2 tylter a 1 rdl gran og furutømmer og på undermål 1 tylt for ½ rdl, beløper seg til sammen 9 rdl 1 ort 12 sk. Blir Hans By derpå skyldig 1 rdl.

Sl. Søren Horum står in anno 1679 for 14 rdl 3 ort 1 sk. Hans etterlatte enke møtte selv og sa at sl. Søren hadde hugget og fremkjørt til Spålendammen 8 tylter furutømmer, men det kom ikke til annammelse. Paul Ibsen svarte at da samme tømmer ikke var kommet til annammelse, er det utspredd omkring vannet så han ei vet det er kommen hr. etatsråd til nøtte, undtagen der kunne kommet noen slengstokker i elven.

Paul lovet å tale med hr. etatsråd til det beste uti anseende hennes ringe vilkår og derfor ei begjærte noen dom over henne denne gang. Men det

69A

forn. Gunvald Viks enke og Hans By er skyldig, begjærte han dom på, dog ikke noen omkostning av dem. Så er de hveved tilfunden å betale innen halvmåndsdag.

Sr Christen Christensen, forrige fogd lot tinglyse en obligasjon og pantebrev av Johan Tommesen som er til ham utstedt på 300 rdl, hvorfor ham i pant stillet hans iboende huse og våninger på Domholt med ellers hester, fe, husgeråd og alt eiende, dat. 27. juni 1688.

Rettergang på Skollerud 6. juli 1688.

Den 6. juli ble retten betjent på Skollerud i Adalen, overværende ko. ma. fogds fullmektige tjener Christian Tomesen, bygdelenismannen Peder Rasmussen Raa samt efterskr. lagrettes-menn: Knut Veien, Erich Tandberg, Ifver Halstensrud, Knut Semmen, Sifuer Tandberg og Tommas Haugen.

Kom da for oss uti rette ko. ma. velbestalte inspecteur Sr Anders Nilsen Moss og inngav en høy Respectiue rigens Citation dat. 17. febr. 1688 ved hvilken han hitstevnet og uti rette fordret Ole Skollerud, Truls Semmen, Tosten Bersund og Carl Rustød (Røste), dennem tiltalende for skoghugst av sagtømmer de skal ha begått uti den fredlyste skog til Skollerud.

69B Item dertil stevnet sl. commissar Laurs Laursens arvinger, item Sr Gabriel Brun og Sr Peder Søfrensen, så og Jacob Lut og Narve Veme. Item stevnet Peder Rasmussen Raa, Laurs Bersund og Johannes Grønvold som tømmeret opptelt den 30. 7 bris 1687, samme deres besiktigelse og opptelling ved bogered at testere.

Dernest fremla Sr Anders Nilsen en missive opprettet 22. mai 1688.

Nok fremla Sr Anders Nielsen en arrest på samme åvirkede tømmer av velb. hr. amptmann Tonsberg, som av fogden Sr Hendrik Pettersen utstedt den 28. febr. og 24. april, og 27. og 28. april forkynt.

Nok fremla Citanten en seddel under Peder Rasmussens hånd om tømmerets besiktigelse den 28. 7br. 1687.

Av de innstevnte møtte i retten Ole Skollerud, Truls Semmen, Torsten Bersund og Carl Rudstød. På sl. hr. commisar Laurs Laursens barns vegne møtte Sr Gabriel Bron (Brun) og inngav et skriftlig innlegg fra seg og Sr Peder Søfrensen dat. 30. juni og 6. juli 1688, av hvilket innlegg Sr Gabriel Bron (Brun) også lot opplese en likelydende gjenpart som ham med påskrift ble igjen leveret.

70A På Halduor Justsen av Bragernes hans vegne fremla Peder Rasmussen hans skriftlige innlegg dat. 3 Huius. Item møtte også til stede de innstevnte Peder Rasmussen samt Laurs Bersund og Johannes Grønvold.

70B På Narve Vemes vegne svarte hans sønn Tosten Bersund, at han ei er så frisk at han kan møte, formedelst han er slaget av en hest. Ellers foregav Tosten Bersund at han selv hadde seg tilforhandlet av Jacob Lut den halve part i Skollerud som Truls påbor, til odel og eiendom. Skoginspecteur Sr Anders Nielsen protesterte og forment at sådan ubillig skoghugst som Tosten Bersund med de andre innciterede begått, er ulovlig og stridende imot Hans ko. ma. nådigste forordninger, samt ko. ma. nådigste hannem given instruction. Hvorfor han mente og påsto at ikke allene det påstevnte åvirkede tømmer til ko. ma. bør være forbrutt, men end også gården Skollerud med hvis mere angrensende og hosliggende gods som Tosten Bersund kan være eiende, til Hans ko. ma. å være forbrutt og hjemfalden. Foregav derfor at det er befryktende at Tosten Bersund og Truls Semmen av deres domdristighet skal være innfallen med hugst og åvirke uti den skog som til ko. ma. tjeneste er innpostet og fredlyst, hvilket han i morgen på åsteden vil nærmere la etterse, eftersom dagen nu ei videre dertil kunne strekke.

Den 7. juli har vi samtlige forinnbemelte rettens betjenter og overværende, tillike med skoginspecteur Sr Anders Nielsen, så og Ole Hansens sagfogd ved sl. commisar Laurs Laursens bruk i Heieren, item de innstevnte vederparter Tosten Bersund, Truls Semmen, Carl Rudstød og Ole Skollerud, begitt oss til den skog som av commisariene for to år siden er blitt besiktiget, som er nest ved og omkring den seter som de kaller Skollerud seter, ungefehr en god halvmil fra gården beliggende, og fornemmelig en lang ås som går norden opp østenfor samme seter, og den fornemste besiktigede skog er bestående, hvor aldeles ingen av denne påstevnte hugst befantes å være skjedd.

71A Dernest ble videre forfaret og ei heller noe av forn. hugst befunden førend ungefehr halv-anden fjerding vei nordvest i fra forn. seter og ås, der fant vi først samme hugst. Også alt opp mot Tyvenborgen, og den meste del av hugsten ungefehr tre fjerding vei fra be.te Skollerud seter, uti en meget slem ulende mark, hvor aldri vites noen i lang tid at være fremdreven, eller synes umulig noen tid at kunne skje, om dermed noe dertil vært tjenlig. Thi det er med stort besvær at sagtømmer derfra kan utdrives, enn sige langved.

Der efter at vi åsteden og tømmeret hadde besett, er vi alle samptlige igjen forsamlet på Skollerud den 9. juli, hvor de innstevnte vederparter atter selv har angitt for omrørte deres hugst. Såsom først Torsten Bersund vedsto å ha hugget ved Breikjenn 58 tylter av den feldning som der var beliggende. Nok desforuten ved Velsvandammen 95 tylter, hvorav han sier utsluppen 48 ½ tylt, og igjen beliggende i Velsvannet 46 ½ tylt. Hvilket forn. tømmer Torsten Bersund foregav og berettet å være huggen på tre års tid, som han erbød seg ved vitnesbyrd å kunne gjøre bevislig om fornøden eragtes, hvilket skoginspecteuren forment han burde gjøre.

71B Truls Semmens tømmer som befantes å være beliggende en del i Velsvannet og endel der nordenfor på landet, det vedsto Truls Semmen nu her i retten at være tilsammen som han har hugget i nord og øst for Velsvannet, halvfjerdsins tiufge og en tylt, dog 11 tylter derav at være gåen ut over dammen. Samme 71 tylt tømmer sa han å være tre års bruk. Og allikevel han hatt den halve part i gården i boxel på 10 års tid, så har han dog ikke brukt noen tømmerhugst førenn for tre år siden.

72A Hvorimot skoginspecteuren Sr Anders Nielsen forment at Truls det burde gjøre bevislig. Derom fremstilte Truls Semmen tvende prov, Magnus Hundsdalen og Engebrit Semmen, hvilke efter avlagt ed provet at de har hugget det tømmer for Truls Semmen, som han hadde latt hugge der i Skollerud uti tre år, og de vet ikke at noen andre hadde hugget der, men de kan ikke egentlig vite hvor meget det var, en gang hugg de 4 tylter og en annen gang 6 tylter, og kan ikke vite hvor meget tilsammen. Det var både gammelt tømmer og nytt iblant som var utdreven av Skollerud skog.

72B Torsten Bersund til bevis for at hans tømmer er tre års hugst, fremla en skrivelse fra sl. commisar Laurs Laursen dat. 16. juli 1685 hvoruti han hannem bevilger å hugge og fremdrive tømer for ham ved Breikjenn og Tyvenborgen. Deretter sier Torsten at han samme år som han fikk forn. bevilgning, lot hugge den største del av de 95 tylter tømmer ved Breikjenn, hvorav der nu er beliggendes 46 ½ tylter som sl. Laurs Laursens arvinger skal ha. Men det øvrige som de skulle hatt, er utsluppen gjennom dammen hannem uvitterligt, og han visste ikke hvem det utslapp, men han visste vel at Truls Semmen fløtet av samme tømmer i nedre Velsvannet, førenn det ble sluppen igjennem dammen. Benektet også at han har hugget der en stokk mer.

Ole Hansen på sine principalers vegne derimot foregav med formening at Tosten Bersund burde gi bevislig hvor de 48 ½ tylter er blitt av, som er sluppen igjennom dammen, efter de det ei er kommen sl. Laurs Laursens arvinger til noen nytte.

Tosten Bersund fremstilte to prov, nemlig Laurs Bersund og Ole Knutsen Fjøs Viken, hvilke etter avlagt ed provet at det er dennem i sannhet vitterlig, at det tømmer som Tosten Bersund har latt hugge ved Breikjenn og dernede ved elven, det er skjedd for tre år siden, ungefehr som kan bli tre år siden nu til høsten, og vet ikke at han har hugget der noe enten før eller siden som er kommen i vannet, untagen den felling som Carl Rødstød nedfelte der samme år. Det lot Tosten Bersund opphugge og tømmeret derav ennu der på stedet på landet er beliggende.

73 A Tosten Bersund formente at efterdi han kan bevise at han har Laurs Laursens bevilgning til hvis tømmer han har hugget, så bør han for det ei lide når han leverer det til den sl. mannes arvingers nøtte. Formente seg ei noe i det fall å ha forgreben.

Carl Aslesen Rødstød (Røste) bekjente sin hugst, at det er 44 tylter som er huggen, 39 tylter ved Breikjenn-elven og 5 tylter uti hans hjemrast, hvilket alt ennu i elven og på landet er beliggende. Av hvilket tømmer han sa aldeles intet i år å være huggen, men forleden år ble det 5 tylter huggen i hjemraseten og 6 tylter ved Breikjenn-elven, men alt det øvrige å være huggen for tre og fire år siden. Fremla også en bevilgningsseddel av sl. Laurs Laursen til å hugge tømmeret, dat. 21. aug. 1682.

73 B Derforuten forega Carl Røstø at han har opprødd elven som går fra Breikjenn og gjort derpå bekostning til 24 rdl, og bygd to dammer i Tyvenborgselven med Jon Berg. Ellers formente han at dette forskr. tømmer noksom utviser at det meste er gammel hugst, og formente seg ei noe dermed å ha forgrepet.

Ole Skollerud også selv vedsto å ha hugget de tiufge tylter tømmer som ligger ved Velsvannet, og er huggen på to års tid, og ei hugget der videre i mange år, og ikke hugget noe i den besiktede skog, eller noe som til ko. ma. tjeneste kunne fremdrives til noen langved, og formente at det å være i ringseste måter i så langsommelig tid til hjelp til kongl. skatter og landskylds clarering.

74 A Ble så av skoginspecteuren Sr Anders Nielsen anvist de fire Committerede til skogens besiktigelse, deres forretning og lest såvidt Skollerud angående, dat. 30. juli 1686. Nok protesterte ko. ma. inspecteur efter hans ervervede stevning 6. Huius at alt forskr. åvirkede og påstevnte tømmer burde være forbrutt med krav om erstatning etter rettens kjennelse.

74 B Enn også derforuten lot han ennu her for retten uti Torsten Bersunds og leilendingenes nærvær fredlyse den av commisariene besiktede Skollerud skog i alle måter, som og uti henseende til et støkke skog som nu formenes hører til Veme, hvor commisarienes henseende vært til det quantums fyllestgjørelse av master og loddbjelker som deres forretning om-melder, hvilke støkke skog i Vememarken han nu her som forbermeldt tilligge, lot fredlyse at være og forbli til ko. ma. tjeneste. Hva seg belanger de som var innstevnt til prov, er ei deres provning fornøden, da bøndene har selv bekjent og vedstått om tømmeret, skoginspecteuren Sr Anders Nielsen begjærte dom.

Da efter tiltale og gjensvar og denne saks leilighet er herudinnen således dømt og avsagt: Efterdi dette påstevnte tømmer ikke befinnes å være huggen på de

75 A

steder eller i det distrikt som commissariene begransket, men en lang og besværlig vei derfra, så den første unge-fehr 1 ½ fjerding, og den lengste av samme hugst opp i mot Tyvenborgen ungefehr 1 ½ mil fra Skollerud seteren, og uti en meget ulendt mark, hvor aldri vites noen tid å være utkommen eller synes mulig noen langvid av master eller loddbjelker til ko. ma. eller annen tjeneste at kan utkomme eller fremdrives, eftersom sagtømmer med største besværlighet derifra kan utbringes, så kan det åvirkede tømmer ikke være Hans ko. ma. til noen skade. Og hva seg den angjeldende quantitet belanger, så bevises og forklares det med de forn. førte prov at det er tre års hugst og mestedelen for tre år siden hugget og nedfelt. Hvilket tømmer som forleden lørdag den 7. Huius ble besiktiget, utviste den største del å være gammelt tømmer og hugst. Hvorfor vi efter sådan beskaffenhet og efter vår skjønnsomhet ei kan vite eller forstå at bifalle hr. skoginspecteurens protestationer og påstand til å dømme de forn. innciterede bønder, nemlig Tosten Bersund, Truls Semmen, Ole Skollerud og Carl Rustød for denne foromrørte påstevnte skoghugst til noen brødfeldighet. Men likevel alvorligen advare dem, ei lade seg befinde med noen åvirke uti den skog som til ko. ma. tjeneste er fredlyst.

Belangende hvis pretentioner som landherren imot leilendingen eller andre for ulovlig skoghugst eller adferd, og ellers mellom dennem selv innbyrdes kan have, så forblir hver sin rett i des måte til hinaneden herved i alle måter ubehindret.

Rettergang på Gomnes tingstue 16. juli 1688.

75B Den 16. juli, utinden den fra nestleden 30. juni oppsatte sak mellom Hr. etatsråd Christian Lund og Sr Christen Christensen, ble retten betjent på Gomnes tingstue med de samme seks lagrettesmenn, nemlig Tolle Grefsrud, Gulbrand Hollerud, Ole Vesetrud, Hans Sollem, Tarald Solberg og Anders Åsterud.

Kom da for oss uti rette bygdelensmannen Johannes Svarstad som på velb. hr. etatsråds vegne igjen uti rette fordret og inngav hans vebårenhets skriftlige innlegg dat. 10. Huius.

På vederparten Sr Christen Christensens vegne møtte hans tjener Christen Christensen og foregav at hans husbond formedelst svakhets skyld ikke har kunnet komme til byen om den viktighet som senest påberopt, hvorfor han ennu engang begjærte at saken måtte forfløttes til neste alminnelige saking. Og dersom det ham ei skulle tilstedes samme oppsettelse, da formente han for omkostninger å burde frifinnes.

76A Da efter tiltale, gjensvar og denne saks leilighet, og efterdi med den i rette lagte notari publ. attest beviser at Sr Christen Christensen tillike med veledle Hr. assessor Anders Simensen den påstevnte specification eller regning dat. 16. aug. 1687 under sin hånd til høyedle og velb. hr. etatsråd Christian Lund utgiven, angående 719 $\frac{1}{4}$ rdl som skulle restere på forrige Kirke-commissar Sr Titus Butches pentioner, med foregivende på sl. hr. assessor Niels Tollers vegne, som av dito Bulche vært plenipoteret til dess opnam (?) betrodd, og ei noen betaling av samme resterende bekommet, og derfor årsakelig å søke nærmere riktighet, som de formoder ved kirkeregnskapene og ydmygelig ansøken høyvelb. og høyedle Hr. etatsråd Christian Lunds gunstige befordring og anbedning efter de det av Hans sl. formanns direction er tilvoksen (1).

76B Imot sådant inngivende og søkning protesterer velb. hr. etatsråd Lund ved dette stevnemål uti henseende til riktighet for levende og døde, det for retten at lade fremme, efter med formening og påstand at Christen nu her for retten burde produsere hva fullmakt og myndighets hjemmel og lovlig adgang han til foromrørte hans gjordte spørsmål og riktighets søkning for oss om førte summa, kunne ha etc.

Hvorimot Sr Christen Christensen ikke i ringeste måte fremlegger eller beviser noen fullmakt eller myndighet til noen slik underretnings søkning eller forspørgelse til sl. hr. landcommissar Johan Gårdmands arvinger eller velb. hr. etatsråd Lund på deres vegne at kunne ha, langt mindre noen bevilglighet at sl. Johan Gårdmands arvinger til noe i så måte plikter at svare eller forklare. Hvilket Sr Christen Christensen end også i sitt innlegg selv således iblant annet forklarer, at den påstevnte forspørgning ei vært ment eller forståelig til noen krav, men allene imidlertid til nærmere om noen underretning og befordring derved etc.

77A Allikevel synes ikke des mindre at velb. hr. etatsråd der ved er gitt årsak til denne riktighets søkning ved retten å påtale, som en fullkommen vitterlig etterretning og preteruatio i des fald for levende og døde.

Så vites ei heller at kan med retten befri Christen Christensen, at han jo for denne processes forårsakelse bør erstatte hr. etatsråd Lund uti omkostning, som med stevning, dom og brevpenge, fullmektigers reiser samt deres særdeles rettens betjenelse, som Sr Christen Christensens begjæring til oppsettelse forårsaket, over alt i lideligste eraktet til 16 rdl., innen halvmånedsdag å betale, eller ved adferd efter loven at utsøkes.

Hva seg ellers belanger de ko. ma. skatter som Sr Christen Christensen uti sitt innlegg sier at velb. hr. etatsråd uti Christen Christensens fogderis tid seg påtagen og belovet for noen bønder at svare, så forblir det efter velbv, hr. etatsråds reasonable erbydning uti sitt innlegg, når Christen Christensen seg derom hos hans vebårenhet til des riktighet innfinder.

FORNAVN	ETTERNAVN	STEDSNAVN	BOK_	SIDE
		Borgerud	36	14
		Breikjenn	36	28
		Clostersagen	36	24
		Dal	36	24
		Fjeld i Hole	36	18
		Funchalsrud	36	14
		Gomnes	36	12
		Hallingby	36	18
		Heieren	36	28
		Katnos	36	21
		Kind	36	24
		Piogrud	36	6
		Sandungdamen	36	21
		Sandungsen	36	21
		Skjærdalen	36	6
		Skollerud	36	14,27
		Trøgstad	36	8
		Tyvborgselva	36	29
		Tyvenborgen	36	28,30
		Vager	36	10,
		Velsvandamm	36	28
		Veme nedre	36	14
		Veme øvre	36	14
		Vememarken	36	29
		Ørteshue	36	9,
		Skollerud-seter	36	28

FORNAVN	ETTERNAVN	STEDSNAVN	BOK_	SIDE
.....	Sinkler		36	6
.....	Schnell		36	6
Alf		Loe	36	21
Anders	Jacobsen i	Rankedal	36	22
Anders	Olsen	(Veme)	36	20,
Anders		Ferden	36	6
Anders	Brun,Bron Ltnt		36	8,14
Anders	Simensen		36	25,31
Anders		Åsterud	36	24,31
Anders	Jacobsen	Bårnås	36	15
Anders	Hågensen		36	22
Anders	Nielsen Moss		36	10,17,18,27,28
Anders +		Klekken	36	20
Anne		Findsand	36	7
Anne		Veme	36	15
Asle	Torgersen		36	10,18
Baltzer	Andersen av	Strømsøen	36	17
Bergitte	Carlsdatter	Flaskerud	36	7
Bjørn		Flekshaug	36	23
Borrild		Østveme	36	14
Carl	Olsen		36	22
Carl	Siffuersen		36	8,
Carl	Aslesen	Røste	36	27,28,29
Christen	Christensen	(tjener)	36	25,31
Christen	Villadsen		36	20,21
Christen	Stillesen av	Bragernes	36	17
Christen		Gomnes	36	12
Christen		Frøaug	36	25
Christen	Christensen	forrige Fogd	36	24,25,26,31
Christian	Vinschench på	Eiker	36	17

Christian		Stadum	36	21
Christian	Tomesen		36	6,8,27
Christian	Lund		36	20,21,25,31
Christoffer	Svendsen	Tveten	36	15,16,20
Christoffer		Haldum	36	4,14,15,
Christoffer	Pedersen	Gårdhammer	36	17
Clas +	Pedersen		36	6
Claus +	Lettis		36	6
Cornelius		Glassmester	36	8,
Eggert	Stokflet		36	7,
Ellen		Loe	36	6
Endre	Torgersen på	Hadeland	36	10,18
Enebrit		Semmen	36	28
Engebret		Fraag (Frok)	36	21
Engebret		Veisteen	36	3,17,22,
Engebret +		Nærstad	36	10,18
Erich +		Slevig	36	15
Erick		Tandberg	36	17,27
Erik	Christensen		36	8,
Frantz +	Nielsen	Gile	36	10
Frode		Hverven	36	21
Gabriel	Brun		36	27
Gjertrud	Pedersdatter		36	14,15
Gregers	Mortensen		36	17
Gudmund	Knutsen		36	24
Gulbrand		Hollerud	36	24,31
Gulbrand		Berig	36	6,8
Gulbrand		Sætrang	36	6,17
Gulbrand	Christensen		36	7,20
Gunder		Gagnum	36	3,22
Gunder	Jonsen	Berg	36	9,
Gunder	Nilsen	Gomnes	36	8,
Gunder +		Klekken	36	21
Gunnil	Olsdatter	Vager	36	18
Gunvald +		Vik	36	25,26
Guri		Teigen	36	7
Guro	Laursdatter i	Soknedalen	36	6,7,
Halduor	Embritsen		36	10,
Halduor	Justsen av	Bragernes	36	27
Halduor		Braag (Bråk)	36	22
Halvor	Torstensen		36	7,
Hans	Laursen på	Ask	36	7
Hans	Must		36	24,57
Hans	Schøt		36	13,
Hans	Lange		36	7,
Hans	Lauridsen d.e.		36	6
Hans	Pedersen	Hval	36	14
Hans	Pedersen	By	36	25,26
Hans	Grosch (?)		36	11
Hans		Sollem	36	24,31
Hans +	Hansen Riber		36	10,17,18,
Hans +	Eggertsen		36	6
Harald		Froeg	36	3,10,
Harald	Tostensen	Øren	36	10,18
Harald	Andersen	Støveren	36	17
Helge		Berg	36	9,14
Helge	Ellendsen	Brørby	36	17
Helge		Øst veme	36	14,15,20,31
Henrich	Pettersen		36	15,27
Henrich	Pettersen		36	3,6,7,12,14
Ifver		Halstensrud	36	14,15,27
Ingelef	Knutsdatter	Heggen	36	15,16
Ingeri	Torgersdatter	Haug	36	10,18

Jacob		Trøttelsrud	36	6,8,17
Jacob		Li	36	3,22
Jacob	Bertelsen		36	14
Jacob		Askesrud	36	23
Jacob	Jensen Rømer		36	25
Jacob	Lut		36	17,24,25,27
Jacob +	Derichsen		36	24
Jens		Sørum	36	14,15,
Jens		Hval	36	21
Jens +	Pedersen		36	6
Joen		Opperud	36	6,8
Johan	Tommesen	Domholt	36	26
Johannes		Grønvold	36	27
Johannes		Vee	36	3
Johannes		Svarstad	36	12,24,31
Johans	Gaarmand		36	25,31
Jon		Berg	36	29
Jon	Gunbjørnsen	Bjerke	36	9,
Jon	Torbjørnsen	Follum	36	4
Jon		Søhol	36	25
Jon +		Vee	36	4
Juel		Rud	36	12
Julius		Gillaug,	36	22
Jøran		Blixrud	36	9,10,
Jørgen	Laursen	Hønen	36	4,17
Jørgen		Fjeld	36	12
Jørgen	Phillipsen		36	18
Jørgen +	Jørgensen i	Christiania	36	3
Jørgen +			36	4
Karen			36	3
Kari			36	17,
Kari	Gulbrandsdatter		36	9,
Kirsti		Tandberg	36	3,5
Kittel	Toresen	S.Gaarhammer	36	14
Knud	Villadsen		36	20,21,22
Knut		Ve	36	3,14,15
Knut	Tostensen	Veme	36	15,20
Knut	Villadsen		36	21,22,25
Knut		Semmen	36	27
Knut		Veien	36	14,27
Knut	Olsen Riber		36	4
Laurs	Christensen		36	12
Laurs	Simensen		36	7,
Laurs		Bersund	36	27,29
Laurs +		Veisteen	36	22
Laurs +	Laursen		36	14,27,28,29
Lorents	Roll		36	24
Madtz	Jensen av	Strømsøen	36	6
Magnus		Hundsdaalen	36	28
Mallene	Christensdatter		36	8,
Malte		Kittelsby	36	23
Maren			36	24
Marta		Busterud	36	7
Marte	Laurisdatter	Vee	36	4
Michel	Olsen	Veigsal	36	4
Michel		Gile	36	10
Michel	Rytter		36	17,
Michel		Setter	36	7,
Michel +	Stubs		36	17
Morten	Bentsen		36	14
Narve	Halvorsen	Veme	36	14,15,16,20
Narve	Olsen	Skolmen, Land	36	6
Narve	Halvorsen	Veme	36	7,27

Niels		Hverven	36	3
Niels	Bentsen		36	6
Niels		Follum	36	4
Niels	Rasmussen		36	6
Niels	Castensen		36	17,
Niels +	Toller		36	31
Niels +	Gundersen		36	8,13
Nils		Søhol	36	25
Ole		Skaug	36	23
Ole	Sifuersen	Vager	36	3,10,18
Ole	Knutsen	Fjøsviken	36	29
Ole	Christensen	Moe	36	7,18,19
Ole		Vesetrud	36	31
Ole	Pedersen	Kjos	36	9,
Ole	Olsen	Kjos	36	9,
Ole		Slåre	36	22
Ole	Gundersen	Klekken	36	21
Ole		Knestang	36	6,8
Ole	Hansen		36	28,29
Ole		Skollerud	36	27,28,29
Ole		Skøyen	36	6
Ole	Pedersen	Hønekilen	36	8,
Ole		Nakkerud	36	24
Ole	Jonsrud	Veme	36	7,
Ole	Pedersen	Prestegården	36	8,
Ole +	Torkildsen		36	6
Oluf	Hansen		36	7,
Paul	Ibsen av	Christiania	36	20,22,23,25
Paul	Olsen		36	21
Paul	Helgesen	nedre Veme	36	14,20
Paul	Gundersen	Klekken	36	17,21,22
Peder		Hamnor	36	12
Peder	Gundersen	Berg	36	22
Peder		Nærstad	36	10,18
Peder	Søfrensen		36	27
Peder		Østre Berg	36	17
Peder		Busund	36	9
Peder		Berig	36	6,8,
Peder	Pedersen	Sundet	36	9
Peder	Bentsen	Skotland	36	17
Peder	Rasmussen	Rå	36	33
Peder	Sørensen på	Bragernes	36	18,19
Peder	Herbrandsen	Narverud	36	9,
Peder	Rasmussen	Hønen	36	17,20,
Peder	Rasmussen	Raa	36	3,6,7,8,9,10,11,14,15,17,18,22,27
Peder		Flaskerud	36	7
Pouel		Sundby	36	17,
Pouel +	Snel		36	10,
Ragnil	Jacobsdatter	Heggen	36	15,16
Rasmus		Gomnes	36	12
Seebør	Asbjørnsdatter		36	8,
Sidsel +	Trulsdatter	Tveten	36	15,16
Siffuer		Gomnes	36	12
Siffuer/Sjur		Tandberg	36	3,17,27
Sifver	Engebretsen	Hauger	36	17
Simen		Alme	36	6,8
Siri		Klekken	36	21
statholder	Gyldenlous		36	6
Stefan	Sagmester		36	7,
Svend	Olsen	Tveten	36	14,15,16,20
Svend		Hverven	36	21
Søfren	Kinch på	Bragernes	36	8,13,
Søfren	Rasmussen		36	12,13

Søren	Andersen Moss		36	17
Søren +		Horum	36	25
Tarald		Solberg	36	24,31
Thomas	Hupper		36	17
Threnus	Christensen		36	3
Titus +	Bulches		36	25,31
Tolle		Grefsrud	36	24,31
Tomas +		Tandberg	36	3
Tommas		Haugen	36	27
Tommes	Gulbrandsen		36	24
Tord	Olsen	Storøen, Øen	36	12,13,
Tord +	Christensøn		36	8,9,
Tore		Knestang	36	6
Tore		Veme	36	14
Torgier		Nykleby	36	14,15
Torgier +	Haraldsen	Vager	36	10,18
Torkel	Kjeldsen		36	23
Torkild	Olsen	Hønen	36	24
Tosten	Narvesen	Bersund	36	7,27,28,29
Tosten	Seffle		36	9,
Tosten +		Øren	36	10,18
Trond		Vaage (Vaker)	36	22
Truls		Slevigen	36	15
Truls		Giermundboe	36	6,23,
Truls		Semmen	36	27,28
Truls		Skollerud	36	27
Villad +		Trøgstad	36	21
Åste			36	24

TOTALS:

Skrevet 273 af de 9,937 poster.

PRIM'RT SORTERINGSFELT: FORNAVN

UDV'LGESESKRITERIUM:
(BOK_NR="36")